

Helyi Érték

Közép-Dunántúli Civil Szolgáltató Hírlevél

A NAP MINDENKIRE RAGYOG

„Sol lucet omnibus” – a Nap mindenkire ragyog, mondja a latin mondás. Így azokra a fiatalokra is, akik az Esőemberekért Egyesület Szent Gergely Tatai Lakóotthonában élnek. Az egyébként nem beszélő emberek itt kommunikálnak, alkotnak.

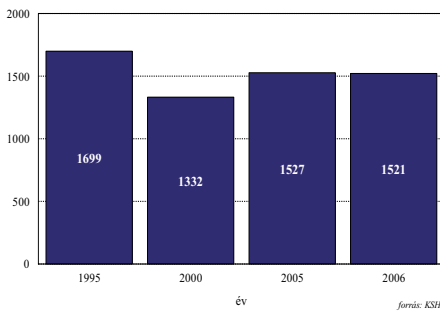
ÚJJÁÉLEDNEK AZ IFJÚSÁGI HÁZAK

Egy uniós pályázat révén akár 200 ezer eurót is nyerhetnek azok a kistérségi önkormányzatok, melyek felújítják az épületeket, ha integrált ifjúsági, közösségi szolgáltató tereket alakítanak ki bennük.

KEZDŐDIK A BULI

Idén július 14. és 19. között Baján, a Petőfi-szigeten rendezik meg az egyetemisták és főiskolások országos találkozóját az EFOTT-ot. Fel lép a Limp Bizkit zenekar, Marilyn Manson és Franz Ferdinand.

Komárom-Esztergom megyei nonprofit szervezetek száma

Helyi mérték

Mi fél szavakból is megértjük egymást – mondhatják a civilek. Mondják is. A Helyi Érték című közép-dunántúli civil szolgáltató hírlevél viszont arra vállalkozik, hogy az e tekintetben kívülálló, a nem civilek is megismerjék, megértsék a nonprofit szervezeteket, illetve nem is őket. Sokkal inkább azokat az embereket, akinek nem „elég” a munka és a család, maradék szabadidejükből és energiájukból a köz, a közösség, a társadalom, a civilizáció ügyeire is szánnak.

A nonprofit, azaz a profitorientált gazdasági és a kormányzati szférán kívül eső, ideális esetben attól független szektor szerepe egyre nő. Szolgáltatásaik gyakran versenyképesebbek is piaci riválisaikénál: kölcsönösen tanulhatnak egymástól.

Mondhatnánk, hogy a közéleti szereplő, önkéntes munkát végző személy külön fajta, de ez nem igaz. Mint a Helyi Érték által bemutatott példák is mutatják, híres, elfoglalt embereknek is vannak privát passzióik, civil ügyeik. Reméljük, példájuk sokakat ráébreszt arra, hogy érdemes erre a szép és hasznos kalandra vállalkozni!
a szerkesztők

Autista lakóotthon a város szívében

Az Esőemberekért Egyesület új utakat fedezett fel, s lehetőséget teremtett

Sikertörténetnek is felfogható a tatai Esőemberekért Egyesület Szent Gergely Lakóotthonának működése, s annak is tekintik a szülők, akiknek fiatal felnőtt gyermekei itt második otthonukra leltek. Civil szervezetként óriási feladatot vállalt ez az egyesület, s naponta megküzd fennmaradásáért és a fiatalok biztonságáért.

Nincs ebben semmi túlzás, járatlan úton, hatalmas teljesítményt nyújtva született meg és tartja fenn magát ez az egyesületi lakóotthon Schenk Lászlóné elnök vezetésével. A testi, értelmi fogyatékosok élete és gondoskodási körülményeik rengeteget változtak akár az utóbbi harminc-ötven évben is, legfőképpen jelentős szemléletváltás történt velük kapcsolatban. Maradjunk az értelmi, sérülteknél, hiszen ők azok, akik kevésbé

tudják saját érdekeiket képviselni az egyéb fogyatékkal élőkhez képest is. A legnagyobb jóindulattal is az volt a gyakorlat, hogy szinte maradékelven juttattak mindent, azaz bármit a fogyatékosoknak, a pénzben kifejezett juttatásokat és a családon kívüli elhelyezésüket is beleértve. Hajdanvolt kastélyok, nehezen korszerűsíthető épületek, szegényes berendezés jellemezte környezetüket, s jellemzi manapság is sok helyütt, mivel sosem jutott elég pénz rájuk (sem). Anélkül, hogy tovább taglalnánk mások siralmas helyzetét, pozitív ellenpéldával szolgálunk, amely egyben reményt is nyújthat az elhatározottaknak és elszántaknak. Azoknak, akik hasonló problémával küzdenek, s azoknak a civil szervezeteknek, amelyek e téren kívánnak segíteni, példát mutatni.

A Tata belvárosában, a csöndes Fűrdő utcában 2001 szeptemberében megnyílt Szent Gergely Lakóotthonban tíz autista és értelmi sérült fiatal felnőtt lelt otthonra, nyugalomra, napi elfoglaltságra, s rájuk szabott munkákra is. Az otthon megszületése többek áldozatos munkájának és küzdelmének köszönhető, de elsősorban egy anyának, akinek igen súlyos autista fia született 1982-ben. Schenk Lászlóné először érintettként, édesanyaként vette kezébe a dolgok irányítását, s még 1990 előtt elérte, hogy alakuljon autista oktatói csoport a városban. Könyvtárosi munkája mellett elvállalta az Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Érdekvédelmi Szövetségének Komárom-Esztergom megyei elnöki tisztségét, tanulmányozta a külföldi szakirodalmat, s a csekély hazai eredményeket erről a titokzatosnak tartott betegségről.

Ma már önálló, az ötödik fogyatékosági ágként számon tartott autizmus spektrumzavarról sokkal többet tudunk, s azt is, hogy nagyon változatos megjelenési formái vannak.

A rendszerváltást követően felgyorsultak az események, s felmerült az önálló lakóotthon létrehozása. A Kézenfogva Alapítvány hathatós közreműködése révén kerestek megfelelő telket, épületet egy leendő felnőtt otthonnak, s megalakult az Esőemberekért Egyesület. A Fűrdő utcában egy megüresedett régi bölcsődét vásároltak meg, s újíttattak fel a legigényesebb módon. A Komárom-Esztergom megyei munkaügyi központ pályázatai révén finanszírozták a foglalkoztató műhelyek kialakítását, a Kézenfogva Alapítványon keresztül hozzájárult a költségekhez a Luxembourgi Nagyercegség, segítette a város és a Szociális és Családügyi Minisztérium. 2001. szeptember 10-én avatták fel a gyönyörű házat, amelyben két kétszobás lakosztály mellett önálló szobás-fürdőszobás lakrészek fogadták a többségükben autista fiatal felnőtteket. A tervezésben Schenk László és a házaspár építész hallgató fia, Schenk Attila is közreműködött, s a toborzandó segítők – így nevezik a fiatalok körül dolgozó ép felnőtteket – is mind-mind elkötelezettek voltak az autista fiatalok ügyé-

nek. Alig távoztak a nyolc év alatt a segítők közül, családi hangulat és légkör jellemzi a házat. A szülők egy biztosítási konstrukcióban váltják meg gyermekük helyét az otthonban, s havonta fizetnek az ellátásért, a költségeikért.

Az egyesület folyamatosan pályázik, s fejleszti a lakóotthon tevékenységi körét. A napi rutin, az önkiszolgálás és önellátás elsajátítása mellett számos fejlesztő képzést folytatnak, a szociális kapcsolatok és e bonyolult világ megértésének céljával, belső és külső szakemberek segítségével. Értelmi fejlesztés, gyógytorna és zenés oktatás, úszás, lovaglás, rajzolás, kertészkedés, s hasonló „óráik” vannak a fiataloknak, akik időközben a munka világával is ismerkednek. Az egyesület saját maga teremtette meg az egyéb szolgáltatások személyi és tárgyi feltételeit, a felnőttképzés megvalósításához szükséges intézményi akkreditációs feltételeket teljesítette. Mivel hiányoztak, az egyesület dolgozott ki úttörő módon képzési programokat, amelyeket a felnőtt autisták, a súlyos és középsúlyos értelmi fogyatékosok számára is fejlődést kínál. Az egyesület vallja, hogy minden munkavégzésnek a célja

az értékek előállítása, teremtése – nincs ez másként a szociális gazdaságban sem. Ezért törekszik az értékteremtő foglalkoztatásra és a lehető legönállóbb életvitel megtanítására a lakóotthonban.

Számos szubjektív dolog is segíti az egyesület célkitűzéseit, amelyek a hivatalosságon jócskán túlmutatnak. Az egyik segítő, Pekárné Turcsányi Éva jelenleg a lakóotthon vezetője, s az ő lánya is tagja a fiatal felnőtt sérültek közösségének. Schenk Lászlóné fia, Schenk Zsombor szintén autista, de a többi szülő is gyermeke második otthonának érzi a Szent Gergely Lakóotthont, miként ezen sorok írója is érintett a fia kapcsán. A többi belső segítő, s a kintről bejáró szakemberek is bizalmas, bensőséges kapcsolatot ápolnak az állapotukkal nehezen birkózó, ám érzelmeikkel teli fiatalokkal. Nyitott az otthon, a fiatalokhoz gyakran érkeznek vendégek – szakmabeliek és kívülről. Külföldről, az uniós országokból, felsőoktatási intézményekből és az ország más részein lakóotthoni terveket dédelgető civil szervezetek részéről. A szakmai képzési programjuk példaértékű, remélik, az értékesítés bevételei is hozzájárulnak az itt élők saját fenntartásukhoz szükséges költségeihez. Nem mindenki tökéletes, de attól még lehetnek értékei, s bizonyos területeken önmaga is értéket hozhat létre. Ahogy Schenk Lászlóné hangsúlyozza: „Minden élet értékes, csak meg kell találni azokat a módokat, lehetőségeket, amelyek a szunnyadó kinccseket a felszínre hozzák.”

Újjászülethetnek az üresen álló művelődési házak

Egy uniós pályázat révén akár 200 ezer eurót is nyerhetnek azok a kistelepülési önkormányzatok, melyek a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által kezelt Új Magyarország vidékfejlesztési program integrált közösségi és szolgáltató terek kialakítására kiírt pályázaton eredményt érnek el. A pályázóknak az egykor volt, ma funkció nélkül maradt falusi művelődési házakban ifjúsági közösségi programoknak és tanácsadó szolgálatnak is helyt kell majd adniuk. Ebben egy másik, a szociális tárca által kiírt pályázat révén a megyeszékhelyeken működő ifjúsági információs és tanácsadó irodák nyújtanak módszertani segítséget.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium a 1698/2005/EK rendelet 56. cikke alapján, az Új Magyarország vidékfejlesztési program III. tengelyes vidékfejlesztési intézkedésének keretében, a gazdaság és vidéki lakosság számára nyújtott alapszolgáltatásokhoz kapcsolódóan pályázatot hirdetett az integrált közösségi és szolgáltató tér (IKSZT) cím elnyerésére. Az intézkedés célja a vidéki lakosság megtartása érdekében a helyben elérhető alapszolgáltatások körének bővítése, mivel jelenleg, a vidéki lakosság, elsősorban a falvakban élők számára nem, vagy nem megfelelő minőségben érhetőek el az egyes szolgáltatások, mert nem áll rendelkezésre olyan infrastruktúra (épület), amely biztosítani tudná a közösségi feladatok ellátását. Az alacsony jövedelmezőségnek és a magas működtetési költségeknek betudhatóan a vidéki településeken elérhető szolgáltatások megszüntek, vagy csak alacsony színvonalon érhetőek el az érintett helyi szereplők számára. A szolgáltatásokat biztosító épületek állapota az esetek többségében romosnak, leromlottnak mondható. Az intézkedés célja tehát az alapvető szolgáltatások minőségének és hozzáférhetőségének javítása többfunkciós szolgáltató központok, az integrált közösségi és szolgáltató terek létrehozásával, a többnyire kihasználatlan épületek felújítása és műszaki korszerűsítése révén. E helyszínek lényegében a klasszikus művelődési házat, faluházat, ifjúsági klubot, közösségi házat, klubkönyvtárat testesítik meg, kiegészülve a jelen kor igényeinek megfelelő szolgáltatásokat biztosító intézményi formákkal, mint a teleházak, civil közösségi házak, Ifjúsági Információs Pontok, Foglalkoztatási Információs Pontok. A vidéki térségeken felmerülő problémákra választ adva az IKSZT igyekszik ezeket a szolgáltatásokat egy épületbe integrálni, amelynek célja egyrészt a hosszú távú fenntarthatóság biztosítása, másrészt minél komplexebb szolgáltatások nyújtása a helyi igényekhez igazodva. Annak érdekében, hogy az IKSZT megfeleljen az előbbi feltételeknek a pályá-

zatban két csoportban jelentek meg az egyes szolgáltatások. Egyrésztől vannak a kötelezően ellátandó feladatok, amelyeket függetlenül a település adottságaitól el kell látnia a közösségi térnek. Ide kell érteni azokat a „hagyományokkal” rendelkező szolgáltatásokat, amelyek az esetek többségében jelenleg is megtalálhatóak (könyvtári szolgáltatás, közművelődési programok szervezése), valamint a jelenkor igényeire választ adó szolgáltatásokat (közösségi internet hozzáférés, információnyújtás különféle területeken). Az új kezdeményezés célja természetesen nem az, hogy az esetlegesen meglévő, magas színvonalon nyújtott szolgáltatásokat még egy újabb helyszínen elérhetővé tegye, hanem az, hogy a hiányosságokat pótolja, bővítse a már elérhető szolgáltatások körét, valamint emelje azok színvonalát, amennyiben szükséges és igény jelentkezik iránta. A kötelező feladatok megjelölésénél éppen azért az volt a cél, hogy az alapvető szolgáltatások egységesen jelenjenek meg, lehetőleg egy épületbe integrálva – a másik csoportot az opcionális, tehát szabadon választható szolgáltatások köre jelenti, amelyek a helyi szükségletekre igyekeznek minél szélesebb körben választ adni.

Módszertani segítség az ifjúsági tanácsadó irodáktól

Az IKSZT-k által nyújtandó szolgáltatások között kötelező és térítésmentes szolgáltatásként fogalmazza meg az ifjúsági közösségi programok szervezését, az ifjúságfejlesztési folyamatok generalását és folyamatkövetését és ifjúsági információs pont működtetését.

Mivel azonban e téren a kistelepülések lényegében semmiféle tapasztalattal nem rendelkeznek, az ESZA Európai Szociális Alap Nemzeti Programirányító Iroda Társadalmi Szolgáltató Kht. a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM) megbízásából, a szociális és munkaügyi miniszter 2/2008. (III.31.) SZMM rendelete alapján tavaly pályázatot hirdetett meg olyan megyei szintű ifjúsági szakmai-módszertani szolgáltató központok (ISZMK) kialakításának támogatására, amelyek szakmai-módszertani támogatást nyújtanak az adott megyében lévő településeken zajló ifjúsági munkához. A nyertesek kötelezése, hogy szolgáltatásaikat hozzáférhetővé tegyék az Új Magyarország vidékfejlesztési terv részét képező IKSZT-k kialakítását célzó fejlesztések keretein belül létrejövő, ifjúsági feladatokat felvállaló közösségi terek számára. A tárcaközi együttműködés keretében az SZMM vállalta, hogy a módszertani központok (ISZMK-k) 3 éven keresztül térítésmentesen segítik az IKSZT-k ifjúsági szolgáltatásainak ellátását. Ez több szakértő szerint is azt jelenti, hogy a korábban sokáig elhanyagolt, legfeljebb az NCA pályázataiból vagy a sűrűn átalakuló kormányzat struktúrában az ifjúsági feladatokat aktuálisan ellátó, most azonban módszertani segítőként kulcspozícióba kerülő ifjúsági információs és tanácsadó irodák biztos finanszírozáshoz jutnak ebben az időszakban. A szakmai módszertani központokká előlépett irodák alapvető feladata ezután is a Magyarországi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodák Szövetsége (HAYICO) szakmai etikai kódexében meghatározott témakörökbe tartozó információk gyűjtése, rendszerezése, azok off-line és on-line módon való közzététele lesz. Új feladatként megjelenik

viszont az ott meghatározott témakörökbe tartozó információs adatbázis kialakítása, fejlesztése, aktualizálása, off-line és on-line módon közzététele, az adatbázisnak a megye területén elhelyezkedő településeken zajló ifjúságfejlesztési folyamatokért felelős személyekhez, közösségekhez, szervezetekhez való eljuttatása. A módszertani központok több területen végeznek megyei szintű információgyűjtést és szolgáltatást. Ezek a helyi, regionális és országos kulturális programok, rendezvények, a helyi sportolási lehetőségek, helyi, regionális és országos sportrendezvények, közoktatási és felsőoktatási információk, helyi egészségügyi és szociális ellátások, hivatalok, hatóságok, önkormányzatok, olcsó szálláslehetőségek, utazási és szállás kedvezmények, munkalehetőségek, munkanélküli ellátás, helyi albérletek, pályázatok, segítő és krízisellátó helyek és az európai mobilitással összefüggő alapinformációk (legalább: Youth Hostelek Európában, F fiatalok lendületben 2007-13, ösztöndíj-és csereprogramok). A volt művelődési házak felélesztését tervezőknak a módszertani központoknak e mellett egy szakmai könyvtár kialakításával és működtetésével, szakmai segédanyagok kidolgozásával, internetes és telefonos szakmai-módszertani helpdesk működtetésével, képzések, szakmai találkozók és projektlatogatások szervezésével, pályázati tanácsadással, a hiányzó infrastrukturális feltételek megteremtésével, az „IKSZT címbirtokosok” felkeresésével és a megyei települési ifjúsági/ifjúságfejlesztési munka szakmai-módszertani segítségével és e helyszíni tanácsadással kell segíteni.

Sok az érdeklődő

Az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér pályázaton aránylag sokan pályáztak sikeresen a Közép-dunántúli régióból. Fejér megyében Alap, Baracska, Cece, Csákerbény, Csókakő,

Csór, Iszkaszentgyörgy, Kincsesbánya, Kisláng, Lovasberény, Magyaralmás, Mezőfalva, Mezőszentgyörgy, Nagylók, Pázmánd, Perkáta, Pusztaszabolcs, Ráckeresztúr, Sáregres, Sárkeresztúr, Sárkeresztúr, Sárszentágota, Sárszentmihály, Soponya, Sukoró, Szabadbattyán, Vajta, Tordas, Vértesboglár, Zámoly, Baracs, Etyek, Füle, Gyúró, Iváncsa, Nagyvenyim, Seregélyes, Szabadegyháza, Tabajd, Úrhida, Bakonycsérnye jelentkezett eredményesen. Veszprém megyében Alsóörs, Balatonederics, Balatonfőkajár, Csoopak, Dörgicse, Eplény, Felsőörs, Gyulakeszi, Halimba, Jásd, Káptalanfa, Lesencetomaj, Lovas, Megyer, Mihályháza, Monoszló, Nagyesztergár, Nagytevel, Nagyvázsony, Nemesvita, Németbánya, Noszlop, Nyárád, Ősi, Öskü, Paloznak, Pécsely, Révfülp, Sóló, Sümegprága, Szigliget, Tés, Tótvázsony, Ugod, Vaszar, Vászoly, Zalagyömörő. Zánka, Küngös, Magyargencs, Nagypirit, Nemesgörzsöny, Nemesgulács, Örvényes, Pétfürdő, Somlójenő, Szentbékáll, Szentkirályszabadja, Szóc jutott tovább. Komárom-Esztergom megyéből Baj, Bajót, Császár, Csolnok, Dad, Ete, Héreg,

Kesztlőc, Környe, Leányvár, Máriaalom, Mogyorósbánya, Naszály, Piliscsév, Súr, Süttő, Tardos, Ászár, Bársonyos, Gyermely, Kocs, Szomód, Vértestolna járt sikerrel.

Megyei ifjúsági szakmai-módszertani szolgáltató központ lett Komáromban az Élettér Közösség- és Településfejlesztő Egyesület.

Ne le-, meggyőzni próbáljuk egymást

Ha valóban régióban kívánunk dolgozni és gondolkodni, minden projektet közös sikerként kell elkönyvelni

Az NCA regionális kollégiumában egyedül a testület új elnöke, a komáromi Monostori Éva maradt az előző testületből. Munkája és tevékenysége során a partnerséget és az együttműködést tekintette mindig célként, így ezt a folyamatot végzett közös munkát találja az eddigi legeredményesebb tevékenységének. Ahogy mondja: egyedülként van, aki tovább tudja adni az előző kollégium értékrendszerét és munkaformáját, a működéshez szükséges egységes meghatározásokat.

Monostori Éva közel 30 éve él és dolgozik Komáromban. Rövid időszakot leszámítva valamennyi időt a közösségi munka területén töltött. Három éve az állami intézményi szférát hagyta hátra, s fő hivatásául a civil területet, a közművelődést, a közösségfejlesztést, a nonprofit szektort és a nyilvánosságot válasz-

totta. A rendszerváltás óta aktív kezdeményezője, önkéntese és tagja közösségeknek, szervezeteknek és szakmai hálózatoknak. Komárom területén 12 évvel ezelőtt kezdték el az önálló civil életet, amely kezdetben csupán a szabadidő hasznos eltöltésére, kiadványok készítésére és egy kicsit környezetvédelemre fókuszált. 2004-től azonban foglalkoztatóvá váltak, és sok munka, kitartás árán mára saját ingatlanal rendelkezők. A Mag-ház elnevezésű épületet, ahol az NCA KD-kollégiuma első ülését tartja, civil konzorciumi megállapodás keretében 6 szervezet tartja fent és üzemelteti, további 16 együttműködő partnerrel.

Mik a tervei, milyen ügyeket preferálna, mit változtatna meg a kollégium működésében? Csak az ön szűkebb területének érdekeit kívánja

képviselni, s ha nem, milyen együttműködések tart elképzelhetőnek – és főleg kikkel?

A jelenlegi kollégiumnak talán az elődök tapasztalatára építve kell majd meghatároz-

ni a munka és értékrendjét. Az előző 3 év szakmailag is sokat jelentett számomra, én egyetlen dolgot kivéve teljes mértékben tudok azonosulni az előző kollégium szempontrendszerével. Amit hiányosságnak véltem, és tartok, az a kis és a nagyobb szervezetek működési szempontrendszerének az összehozása, mindkét fél felé megfelelés. Ezt sajnos nem tudtam megoldani. Bízom a fiatal és új erőkből.

Közösség fejlesztőként tevékenykedem, akinek fő célkitűzése a helyi kezdeményezések, a civil társadalom építése, segítése. Ezt a tevékenységet önállóan nem lehet végezni, csak együttműködésekben, partnerségben. Ez vonatkozik a civil szektorban végzett munkára és a szektorközi együttműködések elősegítésére is. A kérdésére válaszolva, bátran mondhatom, hogy szűkebb területem érdekeit kívánom képviselni, hiszen az nem más, mint a helyi kezdeményezések, a civil szerveződések segítése.

A régióban – a működési pályázatokat leszámítva, elég kevés NCA-pályázat készül. Van olyan szakmai kollégium, ahol szinte egyáltalán nem képviselteti magát a Közép-Dunántúl.

Milyen lehetőségeket lát arra, hogy ez a helyzet változzon?

Nem gondolkoztam azon, hogy szakmai kollégiumban dolgozzak, így nem foglalkoztatott ez a kérdés. Nekem, mint működési kollégiumi tagnak az a feladat, hogy a szervezetek működéséhez szükséges források elérhetőségét biztosítsam.

Komáromi révén ismerem a környékünk civil szervezeteinek aktivitását a szakmai kollégiumok felhívásaira. Véleményem szerint ez nem rossz arány. Ugyanakkor azt is gondolom, hogy csak azért, hogy több pályázattal rendelkezünk, nem kell aktivizálni a szervezeteket. A valós szükségletek, igények, valamint az adott szervezetek kapacitása határozza meg a felvállalható projektek, programok számát és mértékét.

A választási időszakban komoly ellentétek alakultak ki a három megye civil szervezetei között. Mit gondol, lehet, kell ezen változtatni?

Személy szerint, én magam nem érzékeltem ezt az ellentétet. Azt gondolom, hogy Komárom-Esztergom megye ebben a választási ciklusban is tartotta magát az öt évvel ezelőtti gondolat mentén. Megyén belül

próbáltunk megegyezni és a regionális választásra már csak azt a 3 jelöltet javasoltuk, akik területileg és szakmailag is képviselni tudják a megyei szervezeteket. A 3 megye – mondhatni egyenlő – képviselete azonban csak a helyi jelenlétnek, a személyes kapcsolattartásnak fontos. A pályázatok elbírálásánál – azt gondolom – ez nem lehet sem előny, sem hátrány.

Talán ha mi magunk is tudunk már együtt, partnerségben gondolkozni, dolgozni, ha már nem legyőzni, hanem meggyőzni próbáljuk egymást, s ha a szakmai elhivatottság, szolgálat felül tud emelkedni az egyéni és csoportos érdekeken, akkor megvalósulhat egy ideális jelöltállítási rendszer.

Mindezek mellett én úgy gondolom, hogy a mi régiókban közel sincs olyan komoly probléma, amit érdemes lenne még tovább fokozni. Az egészséges vita és egyeztetés, érdekképviselet pedig teljes mértékben befér egy választási folyamatba. Amennyiben ez nem jelenne meg, az már komolyabb aggodalomra engedne következtetni engem.

Mit tart ön a civil szektor legnagyobb problémájának, feladatának a régióban?

A területi identitás kialakulását. Ha jobban belegondolunk, az emberek, szervezetek nagyobb része még a saját településéről sem tud, vagy kíván kilépni. Még a kistérsége is olyan tág, amellyel nehezen azonosul. Na, ehhez jön egy 3 megyét átfogó együttműködés és egységes gondolkodás. Ehhez még biztosan kell idő. A partnerségek, a működő hálózatok, a közös projektek, a tanulmányutak, az egyeztetések stb. amelyek persze elindultak és jó irányba haladnak, azonban még gyermekcipőben járnak. Ha valóban régióban kívánunk dolgozni és gondolkozni, akkor teljesen mindegy, hogy Máriahalmon vagy Kiscsószyon valósul meg 1-1 jó projekt, valamennyiünk sikerének és örömeinek kellene elkönyvelnünk. Na, ez még hiányzik. Ezt még nem érzékelem. Ezen kell erősítenünk. De ez nem csak a kollégium feladata, hanem mindannyiunké.

Az adományozás polgári jog, maradjon továbbra is az!

Átgondolatlanok és helytelenek tartják az ország legnagyobb karitatív szervezetei a kormány azon kezdeményezését, hogy az adófizető polgároktól adomány címén gyűjt pénzt a létrehozott krízisalapba. Mivel a kormány nem karitatív szervezet, ezért a szervezetek teljességgel érthetetlennek és szereptévesztésnek tartják a kezdeményezést. Egyúttal arra hívják fel a figyelmet, hogy a válság miatt bajbajutottak támogatásának legmegfelelőbb módja a karitatív szervezeteken keresztüli segítségnyújtás.

A 4 szervezet véleménye szerint szakmailag is kifogásolható a krízisalap létrehozása, mert ezáltal a kormányzat egy különálló rendszert állít fel, amely nem kapcsolódik a meglévő intézményrendszerekhez, a valós problémát kezelni nem tudja, csak időben elodázza annak súlyosabb következményeit.

Egy újabb rendszer létrehozása helyett azon civil szervezetek lehetőségeit kell bővíteni, amelyek ténylegesen a krízishelyzetet kiváltó okok megszüntetésével foglalkoznak. Ezzel ellentétben a jelenlegi

kormányzat a civil szervezetek működési terét évek óta folyamatosan szűkíti.

Továbbá meglepő, hogy az alap részét képezi majd az áramszolgáltatók egyetemes szolgáltatási árréséből származó többletbevétel, közel 2–2,5 milliárd forint is.

Mint ismeretes, a Magyar Energia Hivatal 2009. április 9-ei határozata értelmében ezt az összeget a szociálisan rászorulóknak között gyakorlatban tevékenykedő, szakmailag hozzáértő civil szervezeteken keresztül kell felhasználni.

**A Helyi Érték a régió
mindhárom megyéjében
megjelenik,
helyi tartalommal.**

**Akiket érdemes
megkeresni:**

„Eszemberekért” Egyesület
SZENT GERGELY LAKÓOTTHONBAN
2890. TATA, FÜRDŐ U. 24.
TEL.: 06 34 589 685
FAX: 06 34 589 685
<http://www.esotata.hu/>

**Székesfehérvári Ifjúsági Információ
és Tanácsadó Iroda**
Sziti Szociális Egyesület
8000 Székesfehérvár, Fűrdő sor 3. I/109.
Tel/fax: 22-504-201
albasziti.hu

**ÉLETTÉR Közösség- és
Településfejlesztő Egyesület**
Mag-ház

2903 Komárom, Csendes utca 8.
Telefon: 0634/526-955
Fax: 0634/526-955
<http://www.eletteregyesulet.hu/>

Echo Network
Székesfehérvár, Tobak u. 17. I/30.,
Tel: +36 (22) 502-276 Fax: +36 (22) 379-622
www.echonetwork.hu

Várfok Alapítvány
8200 Veszprém, Egyetem u. 10.
Telefon/fax: (88) 624-819
<http://www.varfok.hu>

**Foglalkoztatási és Szociális Hivatal
Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat
Közép-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató
Iroda**

8200-Veszprém, Budapest út 3.
Levelezési cím:
8200-Veszprém, Pf.: 382
Tel/fax: 88/581-570, 88/581-571
<http://www.mobilitas.hu/kdriszi/>

RÉV – KaritásZ Ház
H-8000 Székesfehérvár, Lövölde út 28/a
Telefon: 06 (22) 506-828 Fax: 06 (22) 506-829
e-mail: albacaritas@gmail.com
internet: albacaritas.communio.hu
Intézményvezető: Nagy Lajosné Krisztina

GAJA KÖRNYEZETVÉDŐ EGYESÜLET

Székesfehérvár, Petőfi u. 5.
Tel.: 06/22/503-428; 06/22/503-429
<http://gaja.atw.hu/>
gaja@t-online.hu
Környezeti tanácsadás
(telefonon vagy személyesen):
Hétfő, szerda, csütörtök: 09 órától – 16:00 óráig
Kedden: 12:00 órától – 17:00 óráig
Pénteken: 09:00 órától – 13:00 óráig

Székesfehérvári Fogyasztóvédelmi Egyesület

8000, Székesfehérvár
Csanádi tér 1-2
Nyitva tartás:
minden hétköznap 8 – 16 óráig.
Tel. / Fax.: +36-22-327-652

Dunamenti Regionális Népfőiskola

Közhasznú Egyesület
2400 Dunaújváros, Jókai M. u. 19.
(bejárat a Móra Ferenc utca felől)
Titkárság tel.: 25/523-050
Igazgató tel.: 25/523-051
Fax: 25/523-050
E-mail: nepfoisk@invitel.hu, nepfosuli@vipmail.hu

**EFOTT Menedzsment
HÖÖK Hallgatói Szolgáltató Kht.**
1055 Budapest, Markó u. 7. II/1.
web: www.efott.hu
e-mail: efott@efott.hu

Tombol a nyár

A nyár legjelentősebb múltra visszatekintő diákrendezvénye az EFOTT, az Egyetemisták és Főiskolások Országos Turisztikai Találkozója. A fesztivál története 1976-ra nyúlik vissza, ekkor volt az első találkozó, a Pécs melletti Abaligetén. Huszonöt főiskola, illetve egyetem 350 hallgatója találkozott akkor; manapság az egyik legnagyobb magyar rendezvény, a tavalyi évben minden korábbiánál többen, mintegy 60 ezren látogattak el az EFOTT-ra. A fesztivál állandó jellemvonása, hogy évente más-más helyszínen kerül megrendezésre. Három évtized alatt a rendezvény bejárta az országot, idén 2009. július 14–19. között Baja lesz az EFOTT házigazdája.

A szervezői feladatokat az EFOTT Menedzsment látja el, melynek munkáját a házigazda intézmény (idén a bajai Eötvös József Főiskola) hallgatói segítik. A megszokott színvonal folytonosságát az állandó szervező csapat mellett a kialakult stabil szponzori kör, illetve a visszatérő látogatók garantálják! Köszönjük, hogy ennyien választjátok évről-évre az EFOTT-ot!

Az EFOTT, 1976 óta az év legnagyobb hallgatói bulija megunhatatlan, hiszen minden

évben máshol van. Egy hely, ahol az egyetemisták és főiskolások, illetve bárki, aki kedvet érez, majdnem egy teljes héten át kapcsolódhat és szórakozhat, mindezt kulturált körülmények között, igényes programokkal, „Csak szabadon...” – ahogy a fesztivál jelmondata is utal rá.

Az EFOTT-on a legnagyobb hazai előadók zenéjére bulizhatsz, minden stílust megtalálsz, miközben garantáltan egy pillanatig sem unatkozol. Idén, július 14–19. között Bajára, a Petőfi-szigetre várunk!

A zenei programok mellett 2009 A gasztronómia éve az EFOTT-on, hogyan is hagyhatnánk ki a kulináris élvezeteket a halászlé fővárosában! Lesz persze Civil Falu, számtalan sport és turisztikai program, fürdési lehetőség és megannyi örültség, és minden, ami Magyarország legnagyobb hallgatói bulijára jellemző.

Tavaly több mint 60 ezren választották az EFOTT-ot, az elmúlt két évben Debrecenben és Dunaújvárosban is megdőlt a látogatottsági rekord. Találkoz(z)unk idén is az EFOTT-on!

EFOTT – 2009. július 14–19. Baja, Petőfi-sziget!

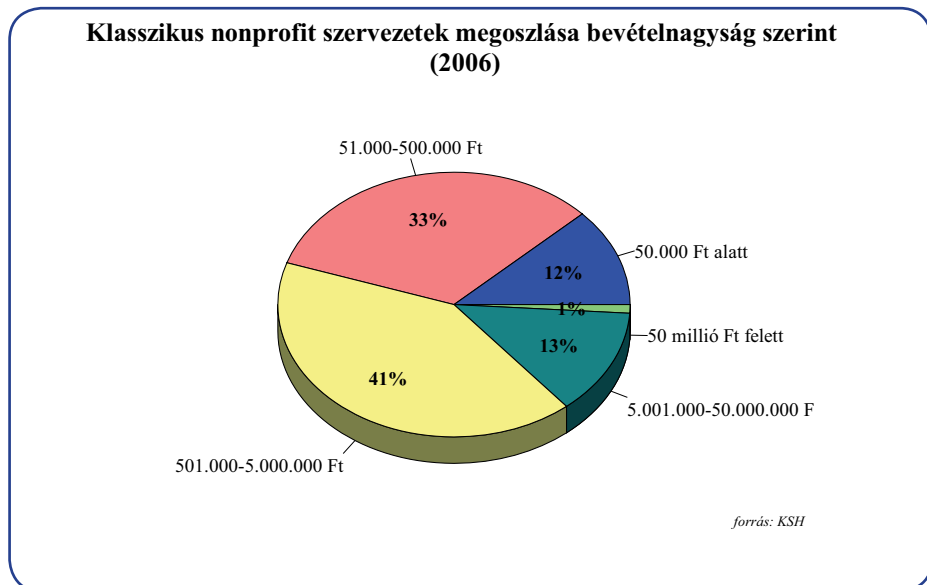

A Komárom-Esztergom megyei nonprofit szektor helyzete

Számtalanszor felmerül a kérdés, kik is azok a civilek? A nonprofit, azaz a profitorientált gazdasági és a kormányzati szférán kívül eső, ideális esetben attól független szektorban dolgozókról a kívülállók nem sokat tudnak. A Fejér megyei civil szektor helyzetéről a Dunamenti Regionális Népfőiskola Közhasznú Egyesület, a Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetsége és az Echo Innovációs Műhely Támop 5.5.3 konzorciális pályázatban készült felmérése ad világos képet.

Komárom-Esztergom megyében 2006-ban 1521 nonprofit szervezet működött. A nonprofit szervezetek számának alakulásában 1995-től kezdve némi hektikusság tapasztalható. Amíg 1995-ben összesen 1699 szervezet volt a megyében, 2000-re ez a szám lecsökkent 1332-re, majd a következő öt évben – 2005. évre – kicsivel megemelkedett 1527 szervezetre, majd 2006-ban szintén. Klasszikus civil szervezeti kategóriába 86 százalékuk, érdekképviseleti kategóriába 6 százalékuk és egyéb nonprofit szervezeti kategóriába 8 százalékuk esett. Szervezeti forma szerint több mint felük – 53 százalék – egyesület, 33 százalék alapítvány és 6 százalék közalapítvány. A közhasznú társaságok 3 százalékát, a szakmai, munkáltatói és a munkavállalói érdekképviseleti szervezetek 2-2 százalékát alkotják a megyei szervezeteknek. Köztisztviselők közül összesen 20 volt a megyében. A legtöbb civil szervezet a tatabányai és esztergomi kistérségben van, ezeket a tatabányai és a komáromi kistérség követi. A do-

rogi, oroszlányi és kisbéri kistérségben a civil szervezetek száma 100 és 160 között volt.

A nonprofit szervezetek 86 százalékának éves bevétele 5 millió forint alatt volt 2006-ban, ezen belül 45 százalékuknak nem haladta meg az 500.000 forintot, 154 szervezetnek – 12 százalékának – pedig az 50.000 forintot sem. A nagyobb bevétellel rendelkező civil szervezetek az összes szervezet 14 százaléka, ebből 13 százalékuk volt 5 és 50 millió forint között a bevétele, és 1 százalék – 19 szervezet – haladta meg az 50 millió forintos határt.

A megyei klasszikus nonprofit szervezetek főleg a központi és önkormányzati költségvetésből szerzik bevételeik nagy részét. A bevételek 35 százaléka központi állami támogatás és 12 százalék önkormányzati támogatás. Alaptevékenységből a bevételek 15 százaléka, gazdálkodási tevékenységből

pedig szintén 10 százalék származik. A bel-földi magántámogatások 15 százalékát teszik ki a megyei nonprofit bevételeknek, a külföldi magántámogatások pedig 2 százalékát. Ezekon kívül 7 százalék származik tagdíjból, 4 százalék pedig egyéb bevételi forrásokból.

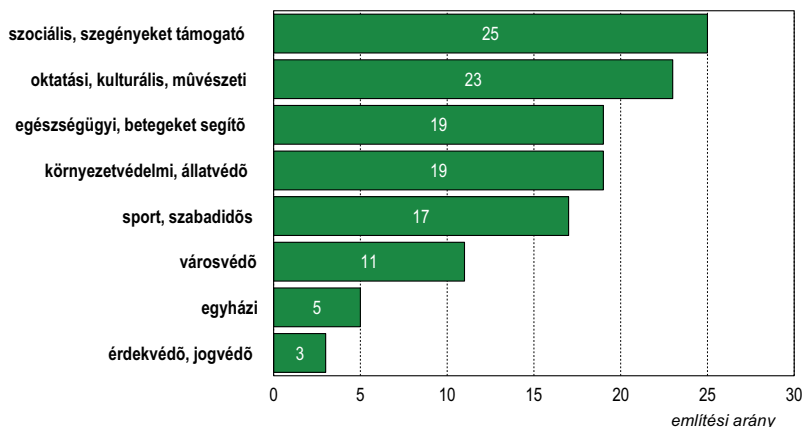
A Komárom-Esztergom megyei klasszikus civil szervezetek 11 százaléka alkalmaz fizetett munkaerőt, és 8,5 százalék főállású, teljes munkaidős foglalkoztatottal is rendelkezik. Összesen 388 főállású, teljes munkaidős munkavállalót foglalkoztatnak, és 129 főállású, részmunkaidős dolgozót. Nem főállású, nonprofit szervezet által foglalkoztatott munkavállaló 81 fő volt Komárom-Esztergom megyében 2006-ban.

A klasszikus nonprofit szervezetek programjaik, projektjeik során nagyon gyakran megbízási szerződéses munkaerőt alkalmaznak. A szervezetek 9 százaléka használta ki ezt a formát két évvel ezelőtt, és így összesen 114 főt foglalkoztattak. A megbízási szerződések alapján kifizetett megbízási díjak összege 126.800.000 Ft volt.

A jogosult szervezetek több mint negyede, 29,1 százaléka pályázott 2006-ban a NCA valamely kollégiumához, ez viszont már magasabb, mint az országos átlag majdnem 2 százalékponttal. Miután ez a mutató független a jogosultságtól, azt üzeni számunkra, hogy a megyében működő szervezetek motiváltabbak voltak 2006-ban a részvételre mint az országos átlag. Azon szervezetek száma, akik a megyéből 2006-ban NCA pályázatot nyújtottak be 385 volt. Ha idősorosan nézzük az adatokat, 2008-ra ez a szám 212-re csökkent, ami azért igen jelentős visszaesés és azt jelzi, hogy valami komoly probléma van az NCA szervezeti megítélésével a megyében.

Milyen civil szervezet munkájában vennének részt az emberek?

Tatabánya

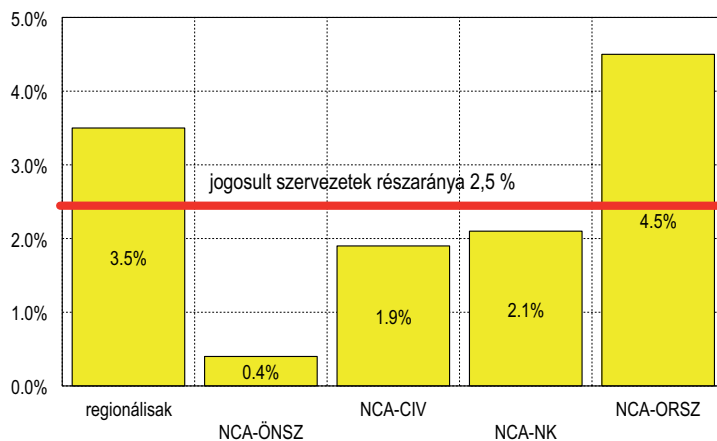
Azon szervezetek, melyek 2006-ban pályáztak az NCA valamely kollégiumához Komárom-Esztergom megyéből, háromnegyedük nyert is valamikorra támogatást. A pályázók átlagosan 3,1 millió forint támogatást igényeltek szervezetként, s ennek alig negyedét, 890 ezer forintot kaptak. Ám az átlag elfedi a szervezetek mérete közötti különbségeket. Ha az NCA-n nyertes szervezeteket nem a pályázók számához, hanem a megyében bejegyzett nonprofit szervezetek számához viszonyítjuk, akkor egy sajátos, forráslelvási mutatót kapunk. Ennek aránya Komárom-Esztergom megyében 19 százalék volt 2006-ban, ami nagyjából az országos 20 százalékkal megegyező, vagyis minden ötödik civil szervezetek jutott NCA forráshoz a megyében.

A támogatási adatok megyei összevetésénél sokkal informatívabb a kistérségi szintű összehasonlítás. A megyében ezer lakosra átlagosan 6 működő nonprofit szervezet jut, ennél magasabb a civil szervezetek aránya a Tatai és az Esztergomi térségben (7) és alacsonyabb a Dorogiban (5). A legtöbb támogatási szerződés a megyeszékhelyet is magában foglaló tatabányai kistérségben kötötte az NCA, három év alatt 274 támogatási szerződés 222 millió forintot vitt a térségbe. A legkevesebb szerződés 2004–2006 között a Kisbéri kistérségben kötöttet, mindösszesen 39 támogatás volt, ebben a térségben lévő településeken az NCA-tól három év alatt a 30 millió forintot sem tudták elhozni a civil szervezetek, de Dorogon sem.

A területi egyenlőtlenségek idén is pontosan kimutathatók, pl. a megyébe érkező összes NCA támogatás 39 százaléka a tatabányai kistérségbe érkezik, míg a pályázatok számából csak 35 százalékban részesedik a megyeszékhelyet is magába foglaló kistérség. Az egy pályázatra jutó átlagos támogatás idén a komáromi kistérségben a legnagyobb, 575 ezer Ft, míg Tatán 567, Tatabányán pedig 553 ezer Ft, s Dorogon és Kisbéren a 250 ezer forintot sem éri el.

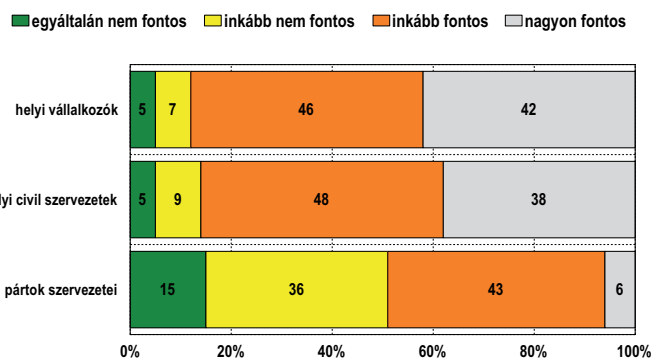
Jellemző, hogy minél magasabb valakinek az iskolai végzettsége, annál inkább ismer aktív civil szervezeteket. Így az érettségivel nem rendelkezőknek csak 27, az érettségi-

Komárom-Esztergom megye részaránya az országos támogatásból kollégiumonként

forrás: NCA 2006

Mennyire fontosak Tatabánya életének szempontjából a ...?

zetteknek 42, a diplomásoknak pedig 51 százaléka hallott olyan civil szervezetről, amely a városban tevékenykedik. Jellemző azonban, hogy a lakosok tájékozottsága ezen civil szervezetekről inkább csak az általánosság szintjén mozog. Életkor szerint a leginkább tájékozottak a középkorú lakosok, a legkevésbé pedig a fiatalok. A három megyeszékhely tekintetében Tatabányán a helyzet egy kicsit rosszabb, mint a régiós átlag, itt a lakosok alig harmada, 32 százaléka említett legalább egy civil szervezetet. A legismertebb helyi civil szervezetek Tatabányán a Magyar Vöröskereszt tatabányai és Utcai Szociális Segítő Egyesülete de a Máltai Szeretetszolgálatot, az Óvárosi Baráti kört, a Tatabányai Óvodásokért Közalapítványt, a Zöldsziget kört, a Gerecse Barlangkutató és Természetvédő Egyesületet, a Vulkan Tömegsport Egyesületet és a Tappancs Állatotthon Alapítványt is többen név szerint említették.

Az okok, melyek meggátolják az embereket Tatabányán az aktív civil részvételben, jórészt abból fakadnak, hogy nem tudnak a lehetőségekről, 29 százalékuk így nyilatkozott, 33 százalékuknál ez időhiányból fakad, nem tudnak időt szakítani az önkéntességre, s a válaszadók további harmada az öregségből, vagy betegségéből kifolyólag nem vállal önkéntes munkát sehol sem. Életkor szerint vizsgálva ennél árnyaltabb a kép, mert a kö-

zépkorú lakosoknál az elsődleges probléma az időhiány, a fiataloknál az információ hiánya, az idősebbeknél pedig érthetően az egészségi állapot nehezíti az önkéntes munkavégzést.

A lakosok helyi civil szervezetekkel való kapcsolatát nemcsak az önkéntes munkával, hanem a felajánlásokkal is lehet mérni. Míg a régió nagyvárosaiban a jövedelemmel rendelkezők 22 százaléka az Szja I százalékának felajánlásával támogatta idén valamelyik helyi civil szervezetet saját bevallásuk alapján, addig Tatabányán a lakosok 28 százaléka élt ezzel a lehetőséggel. 12 százalékuk készpénzzel, és további 12 százalékuk pedig természetbeni adománnyal (is) segítette az egyesületek, alapítványok munkáját.

Helyzetfelmérés az úgynevezett desk research módszerrel készült, vagyis a már meglévő adatokat, adatbázisokat, korábbi kutatások eredményét tekintették át és rendszerezték. Az elemzés alapját a KSH nonprofit szervezetekre vonatkozó 1995., 2000., 2005. és 2006. évi adatgyűjtése során szerzett statisztikai adatok, az Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet által összeállított 2006. és 2008. évi Közép-dunántúli Regionális nonprofit statisztikai adattár adatai, az NCA és a KSH GSZR adatbázisai, valamint a korábbi megyén belüli civil szervezeti kutatások adták.

Helyi Érték – Közép-dunántúli Civil Szolgáltató Hírlevél

Időszaki kiadványként megjelenik a Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával

Kiadja az Érted, Veled Egyesület
Felelős kiadó: Vincze Erika
HE szerkesztőség,
8000 Székesfehérvár,
Tobak u. 17. I/30.

Tel: 22-502-276, Fax: 22-379-622
Mail: ertedveled@vipmail.hu